

Jordbrug uden Bevilling. Det svage Punkt i vor Landholovgivning er imidlertid Resolutionen af 1815, som giver Indenrigsministeren Tilladelse til at gjøre Undtagelse fra den bestaaende Sammenlægningslov, men jeg siger, at, dersom Regjeringen vilde byde en Ophævelse af Resolutionen af 5te Juni 1815, vilde Forslaget under Nr. 6 i mine Dine have tabt meget af sin farlige Character. For Detsliffet kan jeg iøvrigt ikke stemme for det nævnte Forslag, fordi jeg vil holde mig til den Grundsætning, at Folkethinget bør søge at skabe en Lov ud af Beslutningerne af 1856. — Hvad angaaer de øvrige Vandringsforslag, som have været under Omtale, skal jeg bemærke, at jeg heller ikke har kunnet slutte mig til Forslaget under Nr. 1, der gaaer ud fra, at det er rigtigere at sætte Ordet „Fæstested“ istedetfor Ordet „Gaard“. Det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Arabbe), som er en af Stillerne af dette Forslag, har i gaar for Thinget fremsat en Udvikling, som skalde begrunde Rigtigheden af dette Forslag, og det er ligeledes blevet understøttet af den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), som meente, at Vedtagelsen af dette Forslag skalde have en gavnlig Virkning for Huusmændene. Den Udvikling, som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 4de Valgkreds gav, gif, troer jeg, ud fra, at Huse, det vil sige Steder under 1 Td. Hartkorn, ere aldeles frie for Fæstetvang og at dette ligeledes kan være Tilfældet med Steder paa 1 Td. Hartkorn eller større Skyld, men jeg spørger: dersom alle Steder under 1 Td. Hartkorn ere frie for Fæstetvang, hvad vil man da opnaae ved at sætte „Fæstested“ istedetfor „Gaard“? Det forekommer mig, at man ikke derved vil opnaae Andet, end at gjøre Udtrykket mere tvivlsomt; man vil ikke derved bevirke, at en eneste Tonde Hartkorn mere bliver Selveiendom efter denne Lov, end om man lader det Ord staae, som Forslagsstilleren af Lovforslaget har sat ind deri. Derhos maa jeg sige, at Lovforslagets Udtryk „Gaard“ er det normale Udtryk, som man gjennemgaaende finder i Fæstelovgivningen som Betegnelse for den Art Eiendomme, der ere fæstepligtige.

Dersom man f. Ex. vil eftersee de Love, som i 1851 og 1852 ere givne om Selveiendoms Indførelse paa Statens og Sorø Academies Gods, vil man deri finde Udtrykket „Bøndergods“ brugt og dette Udtryk er da forklaret som vedrørende Gaardmænd og Huusmænd, fordi disse Love ogsaa angif Huse, men der findes ikke noget videre, som berettiger til at antage, at fordi der staaer „Fæstesteder“, skalde dette Udtryk ogsaa være anvendeligt paa Huse. Den Udvikling, som det ærede Medlem i gaar gav, henviste navnlig til en Udtalelse af Generalprocureuren, hvilken findes i Rescriptsamlingen af 1851; men ved at efterlæse denne Udtalelse, troer jeg, at Enhver vil finde, at det har været Meningen af alle de Landboforhandlinger, som have fundet Sted fra 1835 til 1851, at Huse paa ingen Maade kunde komme ind under Fæstelovgivningen og endvidere, at der kan være Steder med 1 Tonde Hartkorn eller høiere Skyld, som ere frie for Fæstetvang. Det er mig ikke bekjendt, at der senere er skeet nogen Afvigelse herfra, idet tværtimod de Domme, til hvilke der blev henviist i gaar, — saavidt jeg forstod er der en Høiesteretsdom vedrørende et Gods i Sorø Amt, i hvilket Amt der forøvrigt har været flere Tilfælde af lignende Art paa andre Godser, — vise, at Domstolene ere af samme Mening, nemlig at der gives Steder paa over 1 Tonde Hartkorn, som ere frie for Fæstetvang; men disse Steder kaldes da i Virkeligheden Gaarde, naar man tager Modsetningen mellem Huse og Gaarde, og det er netop denne Modsetning, som gjælder med Hensyn til Spørgsmaal om Fæstegods. Hvorledes Huusmændene skalde kunne drage Gavn af en Bestemmelse, som ikke kan anvendes paa dem, seer jeg paa ingen Maade. Saavidt mig bekjendt, findes der Lehn, Stamhuse og andre fideicommissariske Godser, hvor man lader Bestemmelserne om Fæstegaardes Overgang til Selveiendom være anvendelige paa Huse; men det er ikke ifølge nogen Lovbestemmelse; det er, fordi Husene ere indbefattede under Lehnsbefiddernes Salgsplaner, og disse ere approberede af Justitsministeren. Naar man vil tage for sig Beslutningerne af 1856, som ere gaaede gjennem